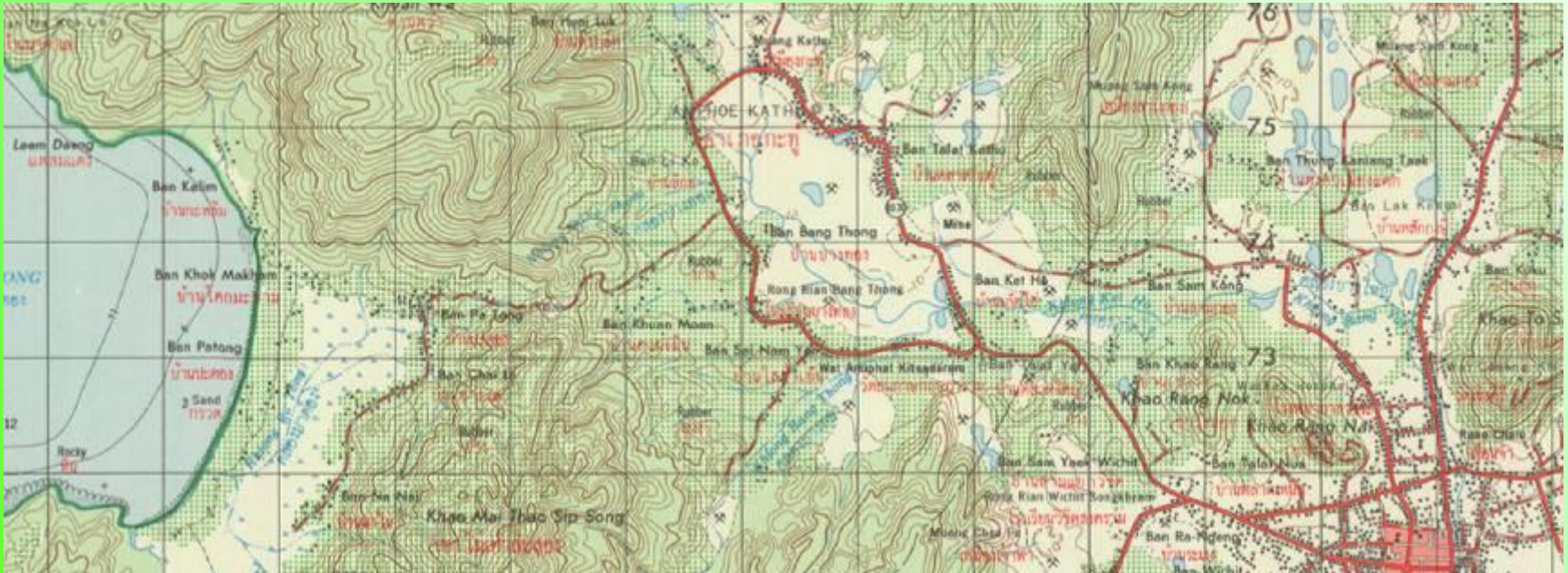

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแผนที่

แผนที่คืออะไร

- แผนที่คือรูปปลายเส้นที่เขียนหรือกำหนดขึ้น เพื่อแสดงสัญลักษณ์ของพื้นผิวพิภพทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน ลงบนพื้นราบตามมาตรฐาน โดยใช้สีและสัญลักษณ์แทนรายละเอียดของภูมิประเทศ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

แผนที่แบ่งได้ก็ประเภท

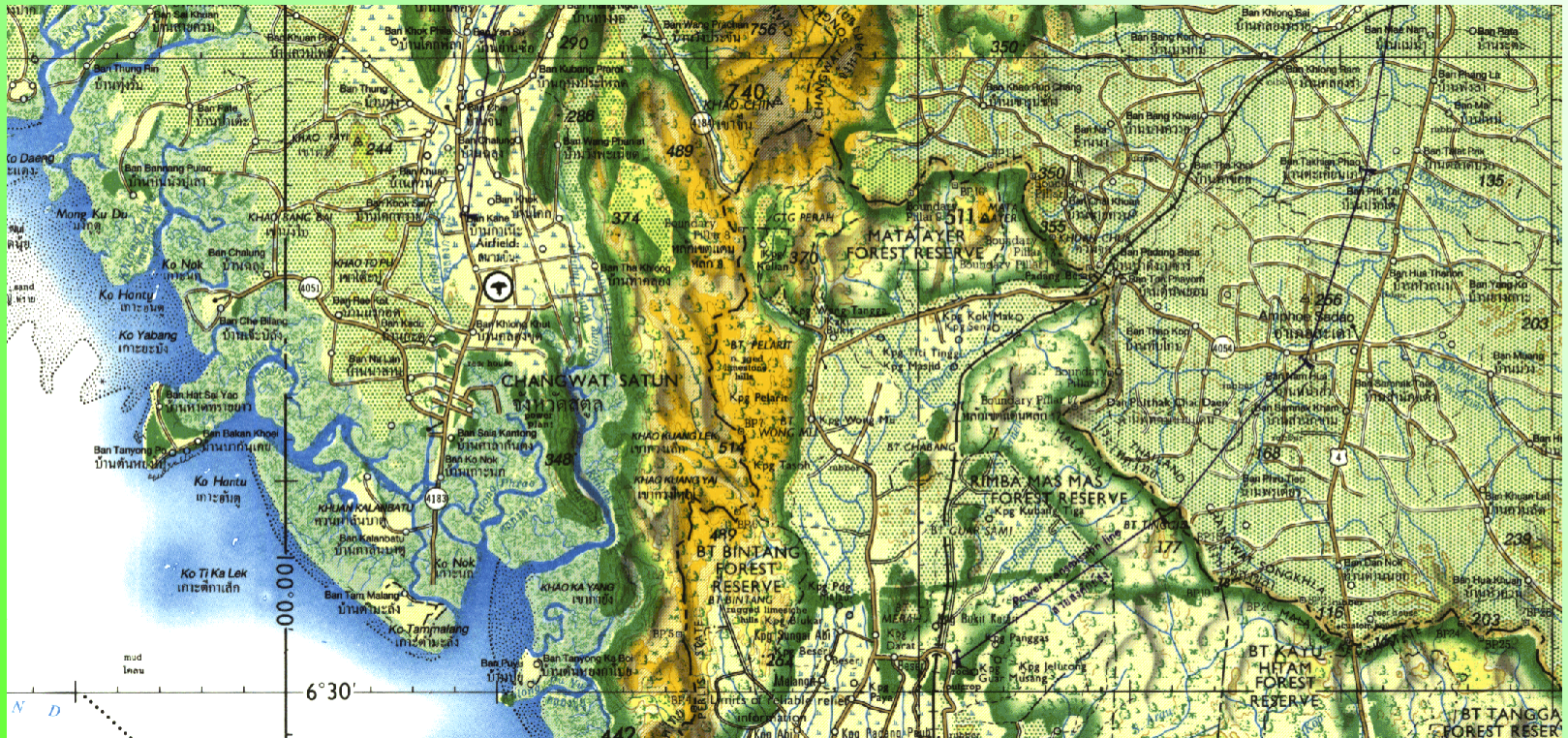
- เราสามารถแบ่งแผนที่ออกไปได้หลายประเภท แต่ที่นิยมแบ่งกันก็คือ แบ่งตามมาตราส่วนของแผนที่ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

(1) แผนที่มาตราส่วนเล็ก ได้แก่ มาตราส่วน 1: 600,000 และเล็กกว่า แผนที่มาตราส่วนเล็กที่นิยมใช้และผลิตคือ แผนที่มาตราส่วน 1: 1,000,000

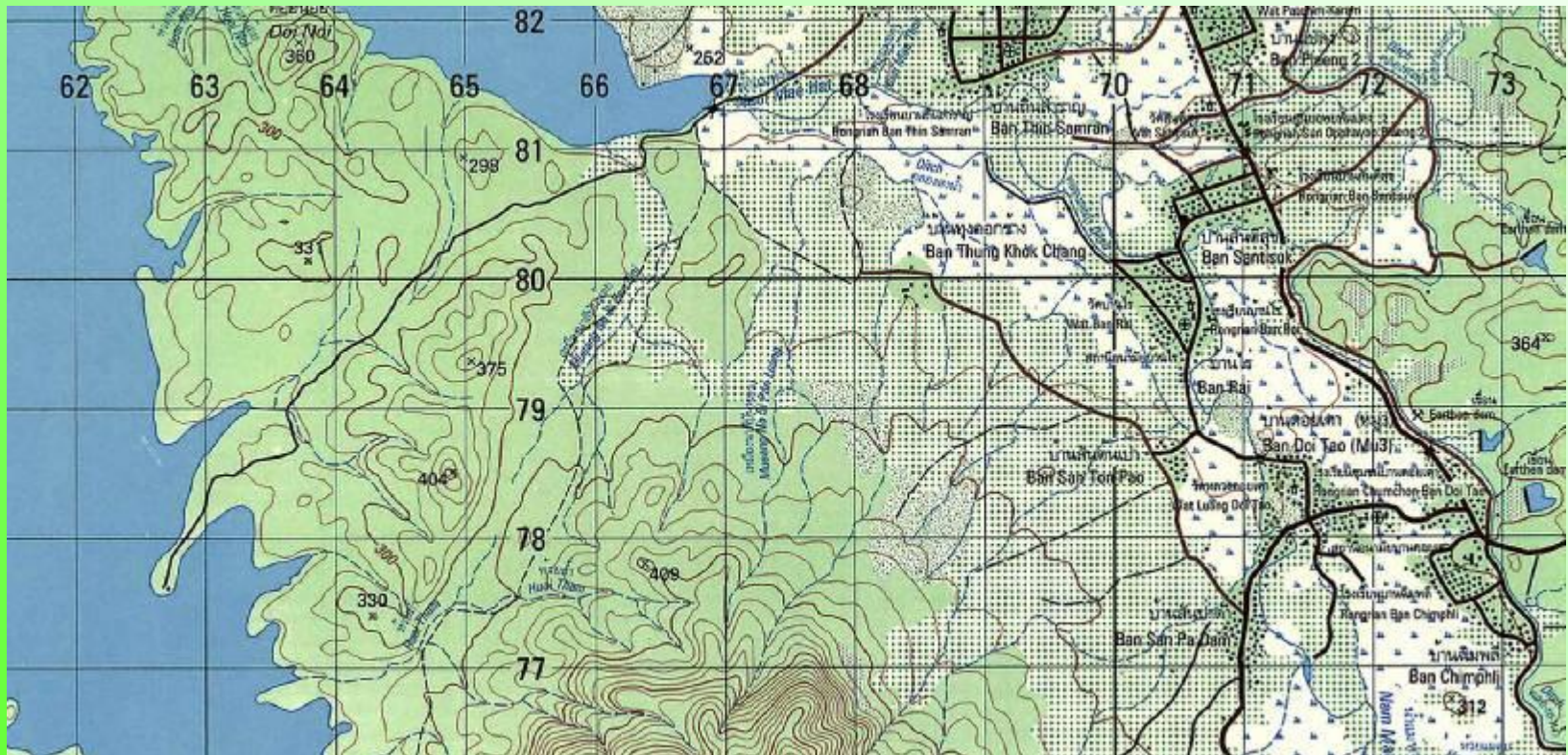
แผนที่แบ่งได้ก็ประเภท

(2) แผนที่มาตราส่วนปานกลาง ได้แก่ มาตราส่วน ใหญ่กว่า 1: 600,000 แต่เล็กกว่า 1:75,000 แผนที่มาตราส่วนปานกลางที่นิยมใช้และผลิตคือ แผนที่มาตราส่วน 1: 250,000

แผนที่แบ่งได้ก็ประเภท

(3) แผนที่มาตราส่วนใหญ่ ได้แก่ มาตราส่วน ที่ใหญ่กว่า 1 : 75,000 แผนที่มาตราส่วนใหญ่ ที่นิยมใช้และผลิตคือ แผนที่ มาตราส่วน 1: 50,000

มาตราส่วนของแผนที่

- มาตราส่วนของแผนที่ คือ อัตราส่วนระหว่างระยะบนแผนที่กับระยะในภูมิประเทศ หรือ คือความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางราบบนแผนที่กับระยะทางราบในภูมิประเทศ

คำนวณได้จากสูตร :

มาตราส่วนของแผนที่ = ระยะบนแผนที่ / ระยะในภูมิประเทศ

มาตราส่วน	ระยะบนแผนที่	ระยะจริง
1:250,000	1 ซม.	1 ซม.×250,000/100 ซม./ม. = 2,500 ม. = 2.5 กม.
1:50,000	1 ซม.	1 ซม.×50,000/100 ซม./ม. = 500 ม. = 0.5 กม.
1:4,000	1 ซม.	1 ซม.×4,000/100 ซม./ม. = 40 ม. = 0.04 กม.

ประวัติแผนที่ประเทศไทย

- แผนที่ในประเทศไทยที่เก่าแก่ที่สุดคือ แผนที่ยุทธศาสตร์
รัชกาลพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ต้นสมัยกรุงศรีอยุธยา
ระหว่างปี พ.ศ. 1893 -1912

- การทำแผนที่ประเทศไทยเริ่มเมื่อ ปลายสมัย
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ. 2411 ได้มีการทำ
แผนที่ด้านทิศตะวันตกกไทยกำหนดพรมแดนไทยกับพม่า

องค์ประกอบของแผนที่

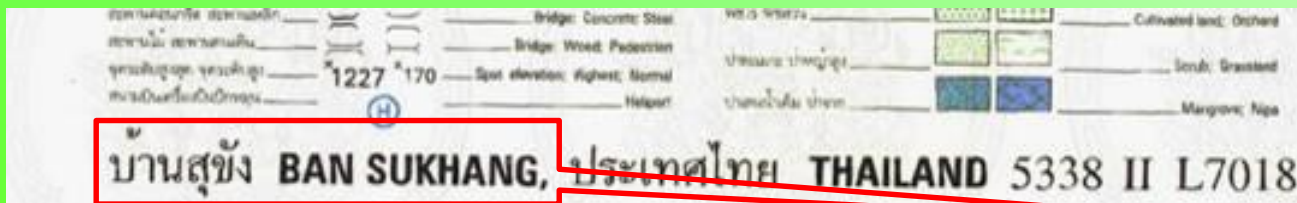
- บริเวณขอบระหว่าง
ของแผนที่จะมีรายละเอียดที่
จำเป็นในการใช้แผนที่จำนวนมาก
สำหรับแผนที่มาตราส่วน
1:50,000 ซึ่งจัดทำโดยกรม
แผนที่ทหาร มีส่วนที่สำคัญๆ
ได้ดังนี้

องค์ประกอบของแผนที่

1. ชื่อระวาง (Sheet Name)

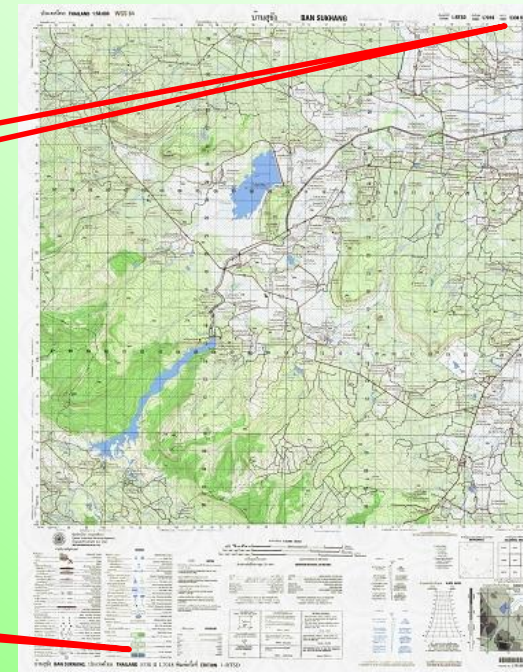
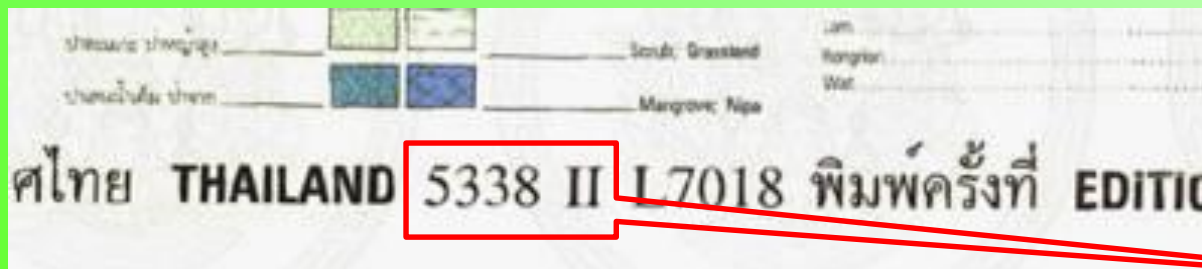
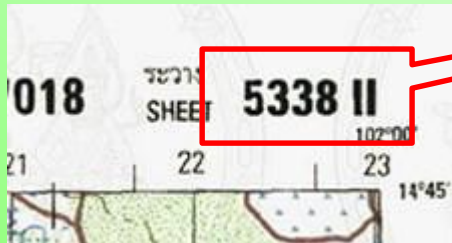
ปกติการตั้งชื่อระวางนั้นจะตั้งตามลักษณะเด่นของรายละเอียดในแผ่นระวางทางวัฒนธรรมซึ่งเกิดจากฝีมือมนุษย์ เช่น ชื่อ หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด ฯลฯ หรือลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ เช่น ชื่อภูเขา ห้วย หนอง แม่น้ำ ฯลฯ

องค์ประกอบของแผนที่

2. หมายเลขระวาง (Sheet Number)

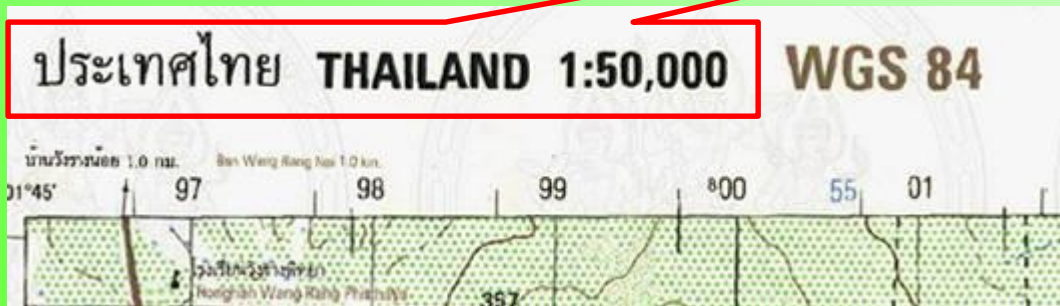
เป็นหมายเลขที่ใช้อ้างอิงที่กำหนดให้กับแผนที่แต่ละระวาง
หมายเลขนี้ถูกกำหนดขึ้นเป็นตารางแบบระบบตารางพิกัดตาม
ความต้องการของผู้ผลิต

องค์ประกอบของแผนที่

3. ชื่อชุดแผนที่ และมาตราส่วน (Series Name and Scale)

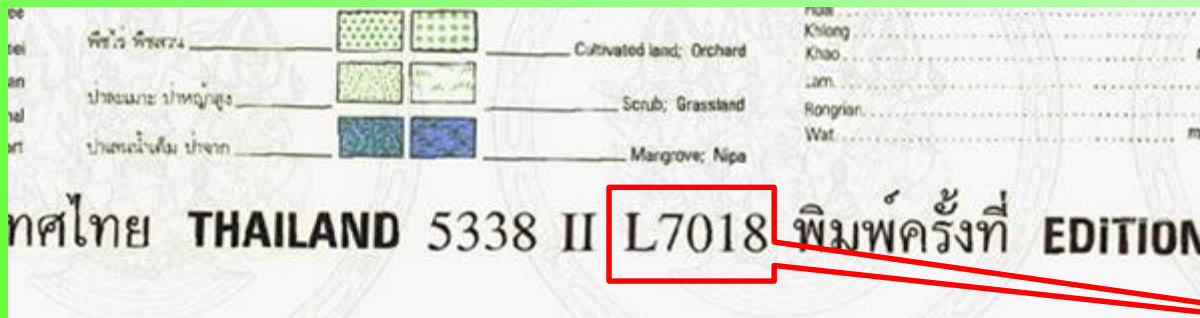
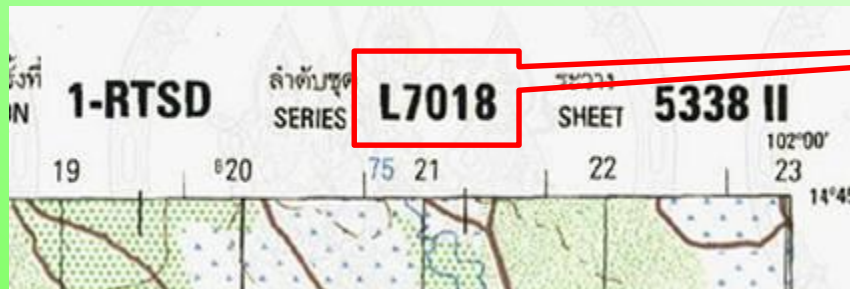
แผนที่แต่ละชุดจะเป็นแผนที่ที่มีมาตราส่วนเท่ากัน ทั้งชุดมีระบบการวางอย่างเดียวกัน จัดทำพื้นที่โซนหนึ่งโดยเฉพาะ

องค์ประกอบของแผนที่

4. หมายเลขประจำชุด (Series Number)

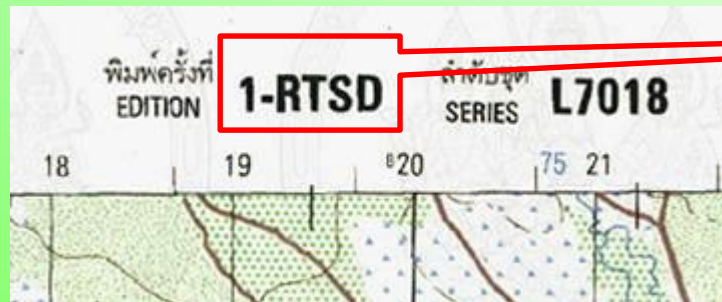
หมายเลขประจำชุดจะบอกถึง การปกคลุมทางภูมิศาสตร์
ย่านมาตราส่วนของแผนที่ รวมทั้งตัวเลขจำแนกโดยการกำหนด
ตัวเลขให้เห็นความแตกต่าง โดยเฉพาะบอกลำดับการจัดทำ

องค์ประกอบของแผนที่

5. หมายเลขการจัดพิมพ์ (Edition Number)

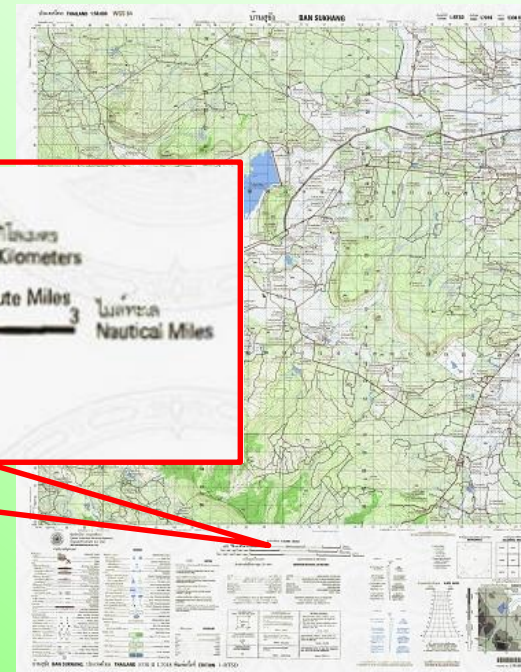
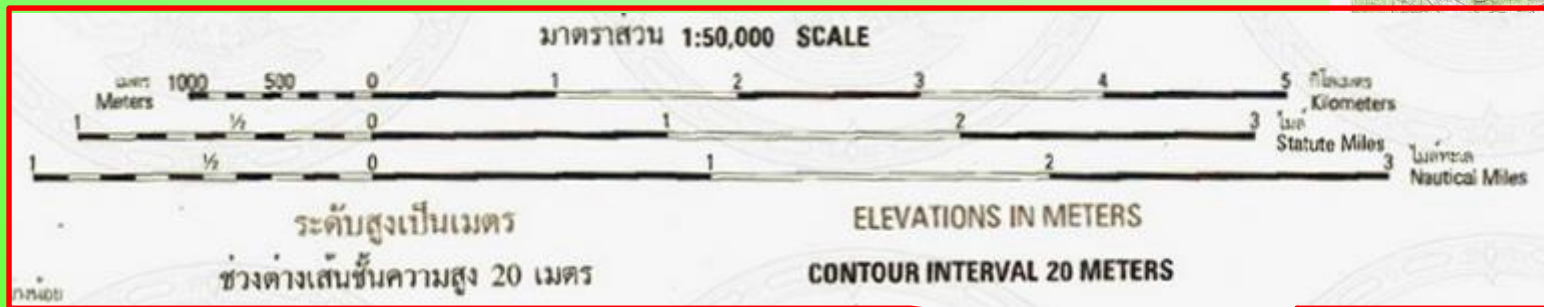
หมายเลขการจัดพิมพ์นี้จะเรียงจากน้อยไปหามากทำให้เราทราบถึงอายุของแผนที่

องค์ประกอบของแผนที่

6. มาตราส่วนเส้นบรรทัด (Bar Scale)

ใช้เพื่อพิจารณาหาระยะบนพื้นที่ภูมิประเทศ ที่ปรากฏอยู่บนแผนที่ แผนที่ส่วนมากจะมีมาตราส่วนเส้นบรรทัด ตั้งแต่ 3 บรรทัดขึ้นไป ซึ่งแต่ละบรรทัดจะแสดงมาตราวัดระยะที่แตกต่างกัน เช่น ไมล์ หลา เมตร เป็นต้น

องค์ประกอบของแผนที่

วิธีการใช้มาตราส่วนเส้นบรรทัด

(1) วัดระยะที่เราต้องการทราบในแผนที่

